

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — 3 Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженя. — Рекламациі неопечатані відні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Власть духовна в забороні руского язика.

Справа переписки руских урядів парохіяльних з властями наробила великого шуму так по рускій, як і польській стороні. Піднесена руским духовенством акція в обороні церковно-правного становиска урядів парохіяльних та в обороні прав рускої мови викликала пристрасти національні замість спокійної і справедливої полагоди. А вислід сей вийшов такий ддятого, бо справу піднесено не з гори, від правних речників в обороні народно-церковних справ та в невластивий спосіб. Справу переписки з властями піднесено в кругах низшого духовенства і то в радикальнійший спосіб: не приймати від властей нічого, що не писане по руски. Очевидно, що ся самовільна дорога не могла довести до признаня жадань стрейкуючих. Духовенство само, набравши сумного досьвіду, що в такій борбі з властями не достигне жадних інших результатів, як післанців карних і гривни, шукало другої дороги на правних підставах. Тож постановлено польські письма властей відсилати до висшої властей духовної, полишаючи тим самим духовній зверхности порішене цілої справи.

Засипана такими письмами консисторія з цілої епархії, мала очевидно обовязок зробити кінець сій пекучій і наглій справі. Зробити кінець — розуміємо, ужити всіх правних способів і власних впливів до поратованя піднесеної нашим духовенством справи рускої переписки, а коли-б усі заходи показали ся даремними, повідомити низше духовенство в єго власнім інтересі про норми, яких має придержувати ся в тім згляді. Чи духовна власть робила які кроки в тім першій напрямі, про те не знаємо на разі нічо; в сїм другим напрямі замістила митрополіча консисторія в посліднім числі «Епархіяльних вѣдомостей» ось який комунікат:

В справі уживаня руского язика Сьвітл. ц. к. властями правительственными в кореспонденціях з Веч. гр. к. урядами парохіяльними, Вис. ц. к. Президія Намістництва рескриптом з дня 11. Мая 1899 ч. 2974 пр. уділила Митроп. Ординариятю, яко директиву, котрої придержувати ся належить, відповідь правительственного комісаря в Соїмі дану по силі уповаженя Єго Екцел. Пана Президента Міністрів яко управителя Міністерства внутрішних справ, — а відповідь тая гласить як слідує:

«На інтерпеляцію п. п. послів д-ра Окуневского і товаришів з 15. марта сего року в справі кореспонденції властей правительственных з греко-католицькими урядами парохіяльними, маю честь відповісти, слідує: Відносини язикові державних властей адміністраційних і судових в Галичині урегульовані суть, що до урядового язика, розпорядженем міністеріальним з дня 5. червня 1869. Вістник законів краєвих число 24, а що до кореспонденції тих властей з властями неправительственными, з сторонами, корпораціями і громадами обовязують досп розпорядженя дотичних Міністерств з року 1859, 1860 і 1861.

Справоздане Комісії соймової, котре було підставою повзятю Високим Соїмом резолюції з 20. лютого 1898 підносить, що обовязуючі приписи заспокоюють в повні потреби населеня і єго конституційні права.

Строго і точно придержувати ся тих приписів є, як само собою розуміє ся, обовязком Правительства і в тім напрямі одержали підвластні органи вже в минувших літах відповідні порученя. Жалоби з причини непридержуваня ся тих приписів були аж до другої половини 1897 року рідкі. Натомість від другої половини 1897 року лучало ся чим раз частійше, що греко-католицькі уряди парохіяльні звертали письма писані в язичі польскім, або писані в язичі рускім, а лиш на внїшній коверті адресовані по польски. Ті письма звертано частю нерозпечатані, а деколи з рішавими дописками, чи то безпосередно до уряду висилаючого, чи то відси-

лано їх за посередництвом Консистерій до начальних властей. Не підлягає сумнівови, що могло то в многих случаях впливати некористно на хід урядованя і спровоадити значні шкоди для сторін.

З тої причини показує ся потреба ясно очеркнути становище, яке Правительство займає в справі практичного примінованя висше наведених приписів до кореспонденцій державних властей з греко-католицькими урядами парохіяльними.

Іменно Правительство є тої гадки, що з взгляду на прислугуючий урядам парохіяльним обсяг діланя треба відріжнити: 1) справи, в котрих уряди парохіяльні виступають яко сторони, до котрих треба також зачислити справи дотикаючі душпастирства, заряду церковним і парохіяльним маєтком і т. д. 2) Справи, котрі відносять ся до порученого урядам парохіяльним веденя метрик. В справах належачих до першої категорії уряди державні в Галичині обовязані суть після існуючих приписів, іменно відповідно до постанов міністеріального рескрипту з 4. липня 1860 ч 2166 з греко-католицькими урядами парохіяльними в всхідній часті краю переписувати ся в язичі рускім, о скілько в судовім поступованю не має приміненя розпоряджене Міністерства справедливости з 9. липня 1860 ч. 10340, після котрого письма і засуди судові мають бути видавані для сторін в тім краєвім язичі, в котрім внесено просьбу або жалобу, взглядно перше подане письменно або устне.

Натомість в справах веденя метрик властей державні, після строго обективної інтерпретації існуючих приписів, не мають обовязку переписувати ся з греко-католицькими урядами парохіяльними в язичі рускім.

О скілько греко-католицькі уряди парохіяльні в характері урядів метрикальних мають попри функції церковні, поручений від Держави обсяг діланя, суть они обовязані властям державним і сторонам приватним відповідати на письма польські, полагоджувати питання і візваня властей

Омелько Цуциня.

Оповіданє
Олександра Катренка.
(1897 р.).

(Далі).

— Еге, з низу до гори! А як би хто небудь, хоч один духом і правдою могучий, наміг ся би глянути хоч, на одного такого з гори до низу, то Боже, чого-б він тільки і не вбачив би! Копнути-б тільки от такого якого небуть хоч одного, по справедливости, по совісти чистій, копнути єго, поворухити єго ді і минулі і сьогочасні, хоч трохе трішечки їх поворухити, то тюрма тільки розплата була-б єму за їх?

У одних сльозах, кривавих сльозах тих нечисленних людей, яких він до кісточки обібрав, щоб зібрати собі мілїони, такий вкупі з родом своїм, хоч би і який він у єго був великий, потопнути міг би. Ми всі тут з загальними нашими діями янголами визначили ся би перед ним одним, перед діями єго одного. Не було-б єго такого, не було-б. може і нас. Красти страшно мало і нерозумно і за те достаєть ся, але обідрати сотки тисячів людей, тільки щоб хитро і розумно те грабити не то що безпечно, але ще від усього сьвіта і снова сноваю. Самі обідрані і те такому славу співають, плачучі від

єго, єму її співають. Маленьких злодїїв наукові люди звуть недужими, духово, розумово хворими, а такіж великі що? Перед їхніми мілїонами і наука до ніг їхніх схиляєть ся і або не бачу їх зовсім, або теж співає їм славу, взиваючи їх що найрозумїйшими, що найздоровїйшими, що найнормальнїйшими істотами от такий сьвіт тепер.

Ми всі маленькі люди, як салдати. Ми житєм призначені воювати ся з старшими себе і відбивати з здобичі їхньої великої якої крихти і собі.

Слухав Омелько такі річи, та і переймував ся ними цілком. Він почував ся виразно, як він, що не день, де там! що не година, то все немов розумнїйше і розумнїйше. Нав же віри Омелько вьсому до крихиночки, що тільки єму не казано. Сумнїву у єго навіть не було ніякого, бож тамже, у тюрмі, він впевняв ся у правдивости тих розмов, бачучи на власні очи свої немало деяких прикладів, що лиходїйство є річ сьвітова і усюди вона очевидячки широко панує.

Еге, Омелько зовсім інак, зовсім навпаки проти недавнього почав дивити ся на жите людей сьвітове, в загалі на сьвіт вьсє.

Кїлком застрашило ся у Омельковій голові питанє, чому, як казали, бач, єму, що великим у житю людям можливо є робити все без-

печно і чому малим і що найменшого заборонено. Тих хвалять за те, а малих люто карають за однорівне.

Омелько дуже над тим «чому» замислював ся, мірков перемірковував над тим питанєм, переживував у собі тай спит і нарешті власним накладом досягнув до де чого богацького. Він втямив те по вьсому. Він зрозумів, як єму те здавало ся, все виразно.

— Еге! Ох чому воно так! Сказав він сам собі.

— Так, так! Тепер а тямлю чому воно так. Великі розумні, а ми малі дурні, от що?

Розумний, то і добро і знає, все робе розумно, а дурному, мовляв, то певно і за добро, як киячева вода, чисте добро, безперіч буває лихо. А так, бож добродїйство малого, та дурного, яке шкодить великому, та розумному, а через те і могутньому хйба не смертю буде задрати малого? Хйба великий, та могутний не розстращить, не роздаде того з ним? Куди-ж пак! І місця вохкєнького не залишить ся! Це так, це певно так!

Отож треба бути самому розумним, то тоді будеш і великим. Сьвіт увесь підогнеш тоді під себе.

(Далі буде).

уділювані їм в язиці польскім, котрий то язык є урядовим языком державних властей.

З того виходить, що о скілько в послідних часах греко-католицькі уряди парохіяльні часто поступають в той спосіб, що урядові письма писані в язиці польскім звертають не розпечатані, або не полагоджені, то таке поступованє треба узнати невластивим і з приписами незгідним.

Очеркнувши в той спосіб стяговище Правительства, додаю, що начальні власти, будуть наглядати над тим, аби тих норм, які я мав честь представити строго придержувано ся і аби нарушуваня приписів, що до уживаня руского языка в державних урядах, не повтаряли ся.

Наведеної повисше директиви Всч. Уряди парохіяльні довжні точно придержуватись.

Львів, дня 3. серпня 1899.

З сего комунікату виходить, що митрополіча консисторія рішила справу переписки руского духовенства на підставі заяви правительственного комісаря в соїмі. Коли зробила се без жадних иньших старань в сій важній для становиска парохіяльних урядів справі, то дійсно прийшла за пізно зі своїм комунікатом, бо до сего часу не мала часть духовенства наражала ся на різні неприємности і кари зі сторони властей. Відповідь правительственного комісаря була загально знана ще перед півроку, але сеж ще не є ultima ratio. Справа рускої переписки урядів парохіяльних має за собою багато і справедливих аргументів. Наложений державою обовязок на духовенство вести метрики і вишовняти всякі звязані з сим викази та справозданя не управляє ще правительство до накидываня урядам парохіяльним языка, що до якого духовні не мають жадних кваліфікацій і не потребують мати. Коли в справі веденя метрик зачислено так беззглядно парохіяльні уряди до ц. к. урядів, то чомуж в иньших разях от пр. хотьби з огляду на стараня духовенства на прислуговуючі державнім функціонарям полекші на ц. к. залізницях, власти придержують ся зовсім другої максими?

Обовязком митрополічої консисторії було сї лихі підстави, на яких опирає ся наведена заява правительственного комісаря розслідувати і старати ся о можливо прихильне рішене для руского духовенства. Колиж сї обовязок справді сповнено по силам і можности, так повинна митрополіча консисторія на підставі своїх заходів розяснити основно цілу справу низшому духовенству, а не збувати єго таким комунікатом, як отсей. Вже назначена нами на початку статі самостійна акція »з долини« від низшого духовенства є німим закидом, що оно не чує »в горі« такої опіки і оборони, якої потребує. А теперішній неясний, наче сфінкс невідгадний, зимний комунікат консисторії зовсім не по тому, аби заспокоїв пристрасти та вляв потіху між ряди патріотичного духовенства, що єго власти щиро і кріпко стоять на сторожі нашої церкви.

Конець „русскій Панамі“!

А ну »тверді«, хоть раз зробить розумну роботу! — пише »Свобода« в посліднім числі. Місто керинити по читальнях »Просьвіти« і свою роботу ограничати на зміну назви »Просьвіта« на »Качковського« а лишень на се, щоби під впливом неробства читальня заснічувала ся, а відтак і цілком упадала, як то звичайно з читальнями »Качковського« дів ся; або місто голюкати та дзявкати на так мудру річ як правопись хлопску т. є. фонетику; або туманити хлопські голови чужим для нашого народу московским языком і письмом — заберіть ся вже раз до якоїсь хосеннійшої роботи для нашого селянина. На разі можете прийти єму в поміч одною дуже важною справою.

Вже тринацять літ тому, як провалило ся сумної слави »Общое роличное заведеніє для Галиціи и Буковины« або коротше кажучи »Русскій Банк«. Не час тепер відшкробувати ту давну рану і розводити ся над тим, які причини повалили той »русскій банк«. Наслідком єго упадку було, що тисячі а тисячі таки готового

руского гроша пропало, а з другої сторони сотки хлопских ґрунтів знищені ліцитаціями, і много, дуже много, завдяки тому »банкови«, нашої сьвятої земляньки перейшло в руки чужі, в руки жидівські, а що найважнійше, рускі інституції стратили були довіре, котре відзискувати треба було довгі а довгі літа.

Та робота економічна »твердих« треває ще до тепер, бо ліквідація »Русского Банку«, ще не скінчена. Щоби ту плюгаву пляму очистити вже раз з виду галицької Русі, а з другої сторони, сли »тверді« мають добру волю працювати над піднесенем добробиту нашого народу — першим їх завданєм тепер є, покінчити ліквідацію »Русского Банку«. Нагода до сего надала би ся тепер дуже добра.

З початком вересня заходить ся »Общество ім. Качковского« обходити 25-літний ювілей свого істнованя. На сей день старає ся совіт того товариства стягнути маси народу до Львова. Не говоримо про те, що як багато народу з'їздає до Львова, то відтак тим більше незадоволене між ним викликує ся. Бо і помістити нема де більшої маси та один другому лиш ноги толочить так в церкві як і на зборах, або як там не зглотить ся, то вистоює по галериях та сходах, або ходить по Львові та жидівські шильди оглядає. Але і хісна не винесе нарід з т.х зборів, бо звичайно який предмет обговорює ся на таких зборах? Лайки на »Просьвіту«, на читальні »Просьвіти«, на хлопску правопись чи инакше кажучи на фонетику, дзявканє на »Свободу«, брехні на щирих народовців як Романчук і п., що они ніби за польскі гроші завели та пишуть фонетику, — отсе один і той сам предмет бесід участников і аранжерів збору »твердих«. А вже що найважнійше, такі збори дуже багато гроша народного розтрачують. Сли би числити, що з'їде ся лишє 2.000 народу, а кождий видасть що-найменше 5 зр., то вже 10.000 зр. в однім дні перейде руского гроша в каси залізниць і львівских жидів. Отже щоби не розтрачувати дорогого руского гроша а з другої сторони, щоби члени общества почтили в належитий спосіб сей ювілей, повинні они від свого совіта зажадати таке: На збори скликати звичайне число членів для полагодженя справ формальних. Місто приїзду, зажадати від охочих приїхати, щоби ті гроші, які призначують на подорож до Львова, переслали до совіта а він ужити має на викупно нещасливих з »Русского Банку«. Крім сего, повинен совіт видати осібну книжочку, в котрій була би розказана історія, причини упадку і ліквідація банку, аби тим відстрашити і запобічи, щоби не дай Боже таке плюгавство не з'явило ся ще коли на галицькій Русі і не довело сї до того, до чого польскі банки привели в сїм році польску суспільність. Зладжене такої книжочки не представляло би совітови великої трудности. бо-ж члени єго, як др. Добрянский і др. Павенцкий, колись були директорами, а тепер є ліквідаторами того »Русского Банку«.

Сли би совіт перевів сю гадку в діло, то не лишє зискав би собі від вірителів і довжників подяку, але і ціла руска суспільність тїшила би ся з того, а сьвято 25-літнього ювілею Общества ім. Качковского стало би памятне на віки а з тим партия »твердих« увійшла би перший раз, яко робітник додатний для піднесеня добробиту руского народу.

Процес Драйфуса.

На вчерашній розправі появил ся вже другий оборонець Драйфуса адвокат Ляборі. Публіка, що находила ся в сали, зготовила єму сердечне привитанє. Навіть противники єго — генерали-свідки при розправі приходили до него і стискали руку. Один лиш Мерсієр стояв мов скаменілий і не рушив ся з місця. Коли оплески успокоїли ся, Ляборі цілий зворушений до глубини серця так промовив: »Позвольте пане полковник, що мимо зворушеня скажу слів кілька. Був то страшний удар, котрий спав на мене в тій як раз хвили, коли мої мрії почали здійсняти ся, коли я мав мати оборону в тій справі, перед трибуналом, зложеном з жовнірів. Яка радість обгортає мене нині, коли могу повитати знова знакомі лица моїх приятелів і знакомих як також моїх противників, котрі чейже стають ся також добре знакомими. Ще більшу

радість відчуваю, що як раз стаю в обороні такої справи, що вимагає багато сьвітла і котра може раз вже спровадити успокоєне умів в нашої вітчизні.

Маю право сподівати ся сего в дни, коли справедливість — котрої ви панове єсте представителями — скаже своє послідне слово. Тоді думаю, если справедливість буде вдоволенна — устануть раз на всегда протести«.

Бесіда Ляборіого зробила велике вражінє на слухачах. Пізнійше розпочали ся дальші зізнаня сьвідків. Розправа з причини появи Ляборіого стала ся далеко інтереснійшою. Приступлено до переслуханя слідуючого сьвідка майора Роліна. Ляборі запитує єго, чи він може взяти відвічальність на себе за письмо військового атташе Шнайдера. Правительственный комісар усуває се питанє. Мимо того Ролін каже, що він не мав нічого до роботи з якими небудь письмами. Ляборі запитує, в який спосіб генерал Мерсієр дістав згаданє письмо. Мерсієр з початку мовчить а пізнійше каже, що за него бере на себе цілковиту відвічальність. Ляборі: Яким правом пане генерал Мерсієр прийшли ви до того письма, коли ви тоді не були міністром війни? Яким способом дістали ви той документ з державного архіва? — Мерсієр мовчить. — Ляборі: Яким способом пане Мерсієр дістали ви тайне досієр? — Мерсієр мовчить. — Ляборі: Жадаю офіціального ствердженя, що Мерсієр бере відвічальність за згаданий документ на себе і застерігаю собі зробленє ужитку з того в своїм часі. — Ляборі мав ще більше таких питань для Мерсієра але знав згори, що він єму не дасть на них жадних відповідей. Слідуючий сьвідок префект Гренієр не пригадує собі багато з тої цілої справи, в кождім разі памятає, що раз Естергази сказав єму, що Драйфус є невинним. Майор Бертін не уміє нічого сказати ані за, ані против Драйфуса. В тім місци відчитано лист Кестнера, що з причини хвороби не міг ставити ся в Ренне. Він сьвято вірить в невинність Драйфуса і сподіє ся, що в коротці удасть година, в котрій задосить учинить ся справедлиности в інтересі армії, справедливости і вітчизни.

Дальше ще оборонці ставляли різні запитаня до майора Бертіна і задали єму не мало клопоту. Так приміром адв. Деманж запитав єго, чи не пригадує собі, як свого часу казав до Кестнера: »Змусили генеральний штаб до принятя жида, треба отже єго позбути ся«. В сїм місци відчитано кваліфікаційні ноти Драйфуса, котрі поручають єго як здібного жовніра але впоминають о єго неприємнім характері. Дальше адв. Ляборі привів одну розмову Бертіна з ним самим, в котрій майор Бертін ось що сказав: »Не можу вірити в справедливість воєнного суду, що дає віру різним байочкам«. Від того часу — каже Ляборі — починає ся і мов глибоке переконанє о невинности Драйфуса.

Слідуючий сьвідок полковник Шенель оповідає, що в р. 1894 Драйфус випожичив від него підручник до стріляня. На запитанє адвоката Деманж, коли то було, відповідає сьвідок, що се стало ся в місяци липни. Адвокат жадає за протоколованя сего зізнаня. Велика шкода, що сего сьвідка не покликали єще до першого процесу Драйфуса. Зізнанє єго є дуже великої ваги для обжалованого. Бо, бордеро, котре має дату з цвітня, споминає о підручнику до стріляня о річи, що сї Драйфус вже мав у себе коли тимчасом він згаданий підручник пожичив аж в липни.

На конець зізнавав ще командант Местр для Драйфуса некористно. Оповідав він між иньшим, що Драйфус мав брати участь в німецких маневрах в Мільгузі.

На сїм замкнено розправу до нині.

В загалі вчерашня розправа була далеко більше інтересною ніж попередні і завдяки появі адв. Ляборіого. Що є дуже цікаве то це, що всі майже противники генерали подали руку Ляборіому з виїмкою одного генерала Мерсієр. На вість о появі Ляборіого поліція предприняла далекосяглі средства осторожности. Коло карити, що в ній сидів Ляборі з жінкою їхало двох жандармів на конях. За ними їхав посол Жор з проф. Вашом. На кінци знова два фякри з поліційними агентами. Ляборі був дуже блідий і коли входив до салі, то спирав ся на рамени своєї жінки, нахилений на ліву сторону.

Державний прокуратор в Реннах, Мартін, отримав від свого товариша з Лювр вість що там відобразив собі жите якийсь Етієн Льор, що перед смертю сказав: «Міністерство є винне, що така доля спіткала мене». Опис его особи згоджує ся цілковито з описом того, котрий стріляв до Ляборіого.

На улицах Парижа панував вчора вже спокій. Дім Геріна стереже республіканська гвардія, відділ піхоти і поліція. Обляженим в так званій «твердині Геріна» докучає передовсім брак води. Мимо того піддати ся не хочуть. Президент кабінету Вальдек-Руссо не дозволяє абсолютно нікому відвіджувати Геріна.

З політичного поля.

Параграф 14. що посоловив нам недавно цукор, посолодив тепер долю державних слуг, нормуючи побори їх за час від 1. вересня до 31. грудня, та в справі належитостий від перенесення власности подав знатні полекші селянському населеню. Оба сі розпорядження цісарські оголосила Wiener Ztg. на підставі §. 14.

Висота платні державних слуг, оплачувана, з безпосередних доходів держави вносить: в I. класі 700 зр., в II. класі 600., в III. класі 500 зр., в IV. класі 400 зр. і вчислюваний до платні службовий додаток 50 зр., за кожних відбутих 5 літ служби. Наведене розпорядження відносить ся також до тих, що вступили до служби перед виданем сего розпорядження. Висота того додатку не сьміє перевищати висоти 100 ср. Активальний додаток вносить для першої класи 50 процент, для другої 30, третьої 25, і четвертої 20 процент сталої платні. Для членів уніформованої сторожи безпеченства, цивільної сторожи поліційної і поліційних агентів побори виносять: інспекторів першої класи 700 зр., другої 600 зр., стражників першої класи 500 зр., другої 450 зр. Службові додатки виносять: по вислуженю третього року 30 зр., шестого 60 зр., дев'ятого 90 зр., дванадцятото 120 зр., шіснадцятото 160 зр., двадцятото 200 зр., двадцять п'ятого 250 зр. Активальний додаток обчисляє ся в тій самій пропорції, як у попередних. Для провізоричної і сталої служби почт і телеграфів виносять побори першої класи і в першій степені 700 зр., в другій степені 650 зр., в третім 600 зр. Друга класа в першій степені 600 зр., в другім 550 зр., в третім 500 зр. Трета класа в першій степені 500 зр., в другім 450 зр., в третім 400 зр. Вчислювані до платні службові побори вносять по 50 зр. за кожних відбутих 5 літ служби, але не сьміють перевищати квоти 100 зр. Активальні додатки обчислюють ся, як у попередних. Постанови відносячі ся до переходового часу нормують відносини в той спосіб, що жаден з державних слуг не може по введеню в жите нового закона, одержати загалом менших поборів, як ті, що мав перед сим розпорядженням. Евентуальні різниці мають бути вирівнані при помочи не вчислюваного до платні додатку.

Розпоряджене в справі реформи оплат від перенесення нерухомої власности, постановляє в §. 2, що при перенесеню сеї власности межі родичами, дітьми і супругами, коли предметом перенесення є уживаний властителями будинок або управляваний ним ґрунт і коли вартість не переступає 5.000 корон — не оплачує ся жадної належитості; при власностях вартості від 5.000 до 1.000 корон платить ся 1/2 проц. Опріч сего такі самі переносення в побічній лінії, а також межі некрівними особами дізнають сеї полекші, що при вартості до 5.000 корон оплачує ся від них половину, а при вартості до 10.000 корон три чверти належитості, назначеної в §. 1. Рішаючим зглядом що до сих опустів є обставина, аби будинок замешкував, а ґрунт обрабляв сам властитель.

Другою пільгою для селянського населення знижене оплати при т. з. «вимовах» межі родичами а дітьми. Коли перше ся оплата виносила 10-кратну, а часом 15-кратну вартість річного доходу вимовленого предмету, — то тепер знижена ся оплата до 5-кратної вартості.

Дальшою полекшею є знесенє оплати від перенесення власности при правах хіснованя і уживаня на зниженє оплати від умов о уділенє

власности. Нарешті при продажі нерухомоствій, що до двох літ в дорозі спадщини брати одноразову оплату. Важною також є постанова, що при обнятю спадщини кількох конкуруючих спадкоємців устануть дотеперішні фікційні ріжних трансакцій і будуть побирати такі оплати, як при звичайнім набуттю спадщини. Страту, яку понесе державний скарб в наслідок сих змін, обчислено на 2 1/4 мільона; убуток вирівнає заострене поступованє при ствердженю високости рухомої і нерухомої спадщини в ціли усуненя дотеперішних затаювань правдивого стану маєтку.

Новинки.

— Красів учительські конференції відбудуть ся сего року — не одна вспільна — лише дві у Львові а по одній в Кракові і Перемишлі. І. Крава конференція у Львові почне ся дня 24. с. м. урочистою службою в рим. кат. Волоскій церкві — о год. 8. рано. Засіданя відбувати ся будуть в гімнастичній салі мійської школи ім. Сташіца. Предсідателем буде радник п. Б. Барановский.

Кр. Учительська конференція в Кракові почне ся вже 23. с. м. Проводити буде радник М. Залеский.

Кр. учительська конференція в Перемишлі почне ся дня 24. с. м. урочистим богослуженем в рим. кат. костелі і церкві. Перше засіданє значне ся о год. 9. рано. Конференція проводитьи буде радник о. Людвік Дзедзіцкий.

В кінци II. крава учительська конференція у Львові відбуде ся в днях 15. і 16. вересня с. р. під проводом шкільного радника п. Б. Барановского.

— 3 гал. каси ощадности. В тих днях продано добра Русочіці за 50.000 зр. зі стратою 18.000 зр. Купив п. З. Леваковский. Що-до Братковець то ведуть ся пертрактації, але страта винесе мабуть коло двайцятькілька тисяч. Обчислюють, що на домах стратити ся також з 50.000 зр. так, що в гіпотечнім відділі буде страта вносити 10.000 зр., значить ся пів проц, бо гіпотечні позички виносять 20 мільонів. — В остатних днях засуспендували урядника п. Жебровского.

— 3 Дрогобича. Староста Вобжинський закликав вчора до себе знаного радикального агітатора С. Вітика, що там стало перебуває і дописує до часописий і загрозив ему, що відшле его ціюпасом, як буде мішати ся до яких небуде політичних агітацій. Молоденький і недозрілий староста справді думає, що може виріє вже на башу якого в своїм окрузі. Розпоряджає бо дійсно як „oddzielny królik w swoim królestwie».

— До Боснії починає ся вже еміграція наших селян — як доносить Gazeta Narodowa. Недавно виїхало кількасот людей з околиць Ніжнева. На запитанє, що їх жене в так далекий край відповідали: «Біда, нужда, здерають нас на всі сторони, не ма ту що вже робити. Най ся діє Божа воля, гірше нам не буде вже і на кінци сьвіта».

— Перший з'їзд славянських фільольогів відбуде ся в Празі в р. 1901 або 1902. Ческі універзитові професори видали вже відозву. З'їзд в Празі відбуде ся на слідуєчих основах:

1. Цілею его буде причинити ся до розвою славянської фільольогії.
2. На з'їзді буде читати ся реферати о предметах що входять до славянської фільольогії в ширшій значіню, іменно що дотичать: а) історії славянських язиків, б) історії славянського письменства, в) народознавства і д) славянських старинностей.
- 3) З'їзд поділить ся на чотири виділи: а) язикознавства, б) письменства, в) народознавства і д) старинностей.
- 4) Реферати і дискусії будуть відбувати ся в всіх славянських язиках, а також в німецькім і французькім. Ческа мова буде урядова.
- 5) Відчити і реферати як також перебіг з'їзду будуть оголошені в справозданю I. з'їзду славянських фільольогів в ческій Празі.

— З'їзд словянських дневникарів назначений в Кракові на вересень буде займатися між иньшими листом, надрукованим в «Nar. List-ax. »Narodni Listy» оголошують лист походячий з добре поінформованих петербурських кругів, що виявляє бажаня царя Миколая II. Цар хоче іменно получить Поляків, Чехів і Черногорців в цілях панелявізму. — Австрія має на тоє згодити ся, бо на основі умови з р. 1898 має она запевненю цілість границь держави». В Кракові оповідають, що автором сего будь що будь але досить гомористичного листу має бути таки краківский славянин.

— Члени археологічного з'їзду в Києві по скінчених народах виберуть ся в наукову подорож по ківській губернії і то в ціли розкопуваня могил.

— Убийство. В Коцмирові, під Краковом, селянин Іван Чайка убив власну жену. Нагода при

якій він поповнив такий злочин, ще дотепер не висвітлена. Роспочало ся слідство.

— Бомба в Реннах. Адвокат Ляборі, що вже виздоровів і на ново обняв оборону Драйфуса, істав вчора пакет, що після думки товаришів містять в собі бомбу. Ляборі відослав пачку до розсліду до касарні артилерії.

— Пригода від грому. Перед кількома днями в часі найкрасшої погоди в місточку Коркинську в тобольській губернії на Сибірі відбував ся тижневий торг, на котрий зійшло ся множество народу з околиці. Нараз почав падати сильний дощ. Хто міг утікав від дах. А що в тім часі чищено огневі сикавки і попа де они стояли, була отворена, то назбігало ся тудя около 150 людей. Ще не всигли помістити ся там, нагле випадає з хмар осліпляюча блискавка і рівночасно роздає ся пригдушаючий гук грому, такий сильний що в місточку вилітали з вікон шибби. По тім громі дощ зараз перестав і небо випогодило ся. Тимчасом з шони роздали ся зойки. Прибігли люди і очам представив ся страшний вид. Всі, що шукали захисту в шопі, були поражені громом. Троє людей погибло на місці, 20 було небезпечно поранених а 80 осіб потерпіло лекші ушкоди, а всі потратили свідомість і слух. З убитих один мав діру з заду в голові, другому сильно опалило праве лице, а на третім не найдено ніяких слідів, отже гадали, що він лиш приголомшений та взяли ся ратувати его, однак на дармо. Иньших поражених позакопувано в землю по шию і приведено їх назад до свідомости.

— Страшна дівчина. В Києві умерло Василеві Квасови за порядком двох синів, один 4 а другий 6-літний. Що смерть їх видала ся родичам підозріною, длятого почали випитувати дівчину що їх доглядала, в який спосіб они умирали. Дійшли до того, що дівчина признала ся, що подушила діти, бо плачем переривали єї роботу.

— Ц. к. Дирекция залізниць державних у Львові оповіщує: З днем 1. вересня 1899 входять в жите додатки I. взглядно III. до зшиток тарифових 2 взгл. 3.

Телеґрами.

Петербург, 23. серпня. Поголоска о утвореню сталого дипломатичного заступства Ватикану при царскім дворі не знаходить віри. В добре поінформованих кругах заперечують, мов би того рода заступство для католицкої церкви було при теперішних відносинах потрібне.

Білгород, 23. серпня. Слідство в справі заговорю на короля Міляна вже укінчене. 40 осіб стане перед судом. 30-го с. м. розічне ся процес против Кнезевича і 40 співобжалованих.

Петербург, 23. серпня. Царева мати, наслідник престолоа в. кн. Михайло, в. кн. Олена з дітьми, Ольга і грецький наслідник престолоа Миколай виїхали до Данії.

Відень, 23. серпня. Дирекция поліції отримала відомість, що з канцелярії військового відділу в Вінер Найштадт украдено залізну касу з 1000 зр. готівки.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Котра?

(Конець).

На мягкім фотелику під вікном сиділа мати. Привитала его сердечно, витягаючи приклонво білу долоню. З дистинкцією і принадою товариско виробленої особи, уміла в найбільше дразливих ситуаціях, заховати спокій і свобідність і уділяти їх інтерлюкуторови. Була то жіночка дуже симпатична і хороша в повні розцвілої краси. Помимо того, що доходила вже до сорок літ, виглядала ледво на тридцять стільки в єї стати було молодочости і принади. Знаємі єї з давних літ казали, що ніколи не виглядала так користно; се факт, що за старшу сестру дочок можна було єї уважати.

Розмова вела ся в коло дуже благих, будних тематів. Проміне сонця, іграючи з ясними кучерями красної жінки, окружало мягку єї стать, якоюсь солодкою, упоючою пестошою.

Він глядів на ню з щораз більшим зачудованем. Ніколи не видавала ся ему так принадною. В тім теплі, маєвого пополудня, в хвили весняного відродження природи і она видавала ся ему, як би відмолоджена.

Перший раз ударила его подібність заходяча між матерю а дочками. Слідячи єї огляднійше, віднаходив подібні риси то одної то другої. Так. Везсумнівно. Мала повні уста брунет-

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

ки а мріючі очі блондинки. Повні чувства думи, одною, зрівноважені з омліваючою тугою другою, у матери лучили ся в виразі гідности і жіночости разом. Сказавши коротше, она містила в собі прикмети і свійства обох, злучені в дивній гармонії, набутий через досвідчене в життю.

Нараз розмова вірвала ся... А єму напливали до голови і до серця нові аргументи і вражіння.

І чомуж би ні. Таж був від неї старшим о яких кілька літ... А притім більшу порукучасья, знайде в тій досвідченій товаришці, як в становлячих трудні до відцифрованя ребуси дівчатах...

Хто знає що виявляє ся з тих зелених пуляшків, під той час коли перед ним розцвила і повна рожка. Ні, з певністю, нікотра дочка не дорівнує матери! Она є сопругою вимріяною, ідеальною, котра враз з майном обдарує єго любовию, миром, а тим самим запевнить безуслівне щасье.

Впрочім приклонна єму з певністю і сподіває ся єго освідчин, тим ся толкує єї вчерашне помішане...

Зітхнув тяжко, для звернення єї уваги, а коли піднесла до него питаючі зніці, вишепотів...

— Пані! Чи не хотілабись прийняти за приятеля, за товариша, чоловіка, котрого заволоділась серцем і думками безподільно?

Перевела з польского У. Д.

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
	6:10	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова		1:55	6:20	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	6:50	з Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно		2:08	6:15	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
	7:10	з Зимної-води		2:45	6:30	» » » дв. Підзамче	
	7:40	з Янова		8:30	6:30	до Іцкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави	
	7:55	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия			8:45	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа	
	7:44	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче			9:10	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)	
	8:05	» » » на дв. головний			9:25	до Янова	
	8:15	з Сокаля, Рави рускої			9:35	до Підволочиск, Бродів, Гусятна дв. Під.	
1:30	9:00	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.			9:53	» » » дв. гол.	
	11:15	з Ярослава і Любачова		10:10	10:10	до Безця, Рави рускої, Сокаля і Любачова	
1:50	11:55	з Іцкан, Чернівців і Станиславова		12:50	12:50	до Янова від 1. липня до 15. вересня вкл. тільки в неділі і свята	
	1:01	з Янова			2:15	до Брухович тільки від 1. липня до 10. вересня включно в неділі і свята	
	1:40	зі Сколього, Стрия, а з Лавочного тільки від 7. вер. до 15. пад. включно			9:45	до Іцкан (Ясс, Букарешту)	
	2:20	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Під.		2:55	3:05	до Кракова (Відня) Хабівки ч. Рипів	
	2:35	» » » на дв. голов.			3:15	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.	
	5:55	з Сокаля, Безця і Любачова			3:20	до Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.	
					3:26	до Зимної води тільки від 7. мая до 10. вер.	
					3:26	до Брухович	
					5:25	до Ярослава	
Ніч				Ніч			
	8:45	6:10	з Кракова (Відня) Самбора, Хирова	12:50	9:21	до Іцкан, Радовець, Кімполонга, Сучави	
		6:20	з Іцкан, Сучави		6:40	до Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.	
			з Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тільки в неділі і свята		6:50	до Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дні б.	
		7:58	з Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16. серпня до 10. вересня вкл. щоденно		7:00	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша	
		8:15	з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.		7:10	до Сокаля і Рави рускої	
		8:14	з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.		7:20	до Тернополя дворець головний	
		9:21	з Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.		7:42	» » » дворець Підзамче	
		9:55	з Кракова (Відня, Берлина), Сянока, Пешту		7:47	до Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900	
		10:10	з Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави		8:35	» » » 1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.	
12:30	10:08	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Під.			9:10	» » » 1. чер. до 30. жов. в нед. і св.	
	10:25	» » » на дв. голов.		2:36	10:40	до Іцкан (Ясс, Галацу), Сучави	
	10:50	з Лавочного (Пешту) Хирова			10:50	до Кракова (Відня, Варшави), Сянока	
	12:10	зі Сколього, Калуша			11:10	до Підволочиск, Бродів дв. головний	
	3:05	з Підволочиск на дворець Підзамче			11:32	» » » дв. Підзамче	
	3:30	» » » на дворець головний			4:10	до Кракова (Відня, Берлина)	
2:16	6:00	з Кракова (Відня), Самбора, Сянока			5:50	до Брухович від 7. мая до 10. вересня	

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейський рівнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне п. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцьких ч. 5) уділяє поясненя в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Галицький КРЕДИТОВИЙ БАНК

приймає вкладки на

КНИЖОЧКИ

і опроцентовує їх по

4 1/2 % на рік.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впреосв. Митроп. і Преосв. Еп. Ординариатам всіх трех єпархій, обезпечає будинки, урядженя домашне, скот, господарскі звари, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливых.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1898 вносить:

Фонд резервовий	96.775 зр. 05 кр.	} 206.880 зр. 57 кр.
Резерва премій	64.263 „ 12 „	
Фонд основний	45.000 „ — „	
Резерва спеціальна	842 „ 40 „	

Тарифи «Дністра» дуже умірковані, услія обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпозоволчно. До кінця 1898 року вносили виплачені шкоди 527.790 зр. 67 кр. Поліси «Дністра» приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту «Дністеръ», стоваришене з обмеженою порукою, уділяє позички за оплатою 5 1/2 % і 1% додатку на кошта адміністраційні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%. Уділ членський вносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Дністеръ». Інформації уділяє Дирекція листовно.

Зголошеня о уділене агенцій в окрестностях де нема близько агентів «Дністра», приймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»).

ЛЕВ ЛОПАТИНСЬКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ

Драма з галицкого еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої 35 кр.

СВЕКРУХА

комедия в 3. актах з сільского жита.

Ціна книжки брошурованої 30 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА

історична трагедія в 5. актах — з другої половини XVI. віку.

Ціна книжки брошурованої 40 кр.

Конкурс на мужа

шутка в 5. актах з міского побуту.

Ціна книжки брошурованої 35 кр.

ЯБЛОЧНИКАР

комедия в 1. актї опрацьована після німецького.

Ціна книжки брошурованої 15 кр.

Сольо-терно

оповіданє з льотерийних пригод.

Ціна книжки 15 кр.

На поchtову пересилку 5 кр.

У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

Галицький Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженем,

3 1/2% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженем,

а всі иньші находячі ся в обігу 4 1/2% Асигнати касові з 90-дневним виповідженем будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповідженя.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекція.